

Tampereen kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2022-2025 toteuma 5.5.2025

Terveys/ elintavat ja riskitekijät

Tavoitteet

- Ehkäisevän päihdetyön (ept) suunnitelmallisuutta vahvistetaan kaikissa väestöryhmissä yhteistyössä kuntalaisten, oppilaitosten, järjestöjen ja hyvinvointialueen kanssa. Linkitetään palveluketjukuvaan mukaan järjestöjen ehkäisevän päihdetyön oma-apumateriaalit, neuvontapalvelut, vertaistoiminta ja kohtaamispaikat.
  - Mittari: Ept-tiedotuksen kohdentuminen kaikille kuntalaisille sekä päihdetilannekuvan säännöllinen toteuttaminen.
- Otetaan käyttöön Hyvän mielen kunta -tarkistuslista. Kuntalaisten ja kaupungin henkilöstön mielenterveystaitoja edistetään tietoa ja tukea tarjoamalla yhteistyössä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa.
  - Mittari: Tarkistuslistan käyttöönotto, toimenpiteiden vastuuttaminen ja seurannan vakiinnuttaminen sekä vaikuttavan HYTE-viestinnän lisääntyminen.
  - Päätösten vaikutukset ihmisten psyykkiseen terveyteen huomioitu (EVA prosessissa)
- Ikääntyneiden tietoisuus terveellisestä ravitsemuksesta ja sen vaikutuksesta elämänlaatuun ja toimintakykyyn lisääntyy.
  - Lisätään ravitsemustietoa tapahtumissa, nettisivuilla ja infopintanäytöillä. Tehdään yhteistyötä järjestötoimijoiden kanssa.
  - Mittari: Tiedotuksen määrä, yhteistyön määrä järjestötoimijoiden kanssa.

Toteuma:

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2022 talousarviossaan vahvistaa ehkäisevää päihdetyötä. Ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin tehtävän myötä on työtä pystytty kohdentamaan eri ikäryhmiin tasapuolisemmin. Ehkäisevän päihdetyön tiedotusta on lisätty muiden hyvinvoinnin teemojen yhteydessä ja Laikun lavan toimintaan liittyen yhteistyötä järjestöjen kanssa on tiivistetty. Päihdetilannekuva toteutetaan säännöllisesti joka toinen vuosi.

Hyvän mielen kunta –toimintamallin työkalupakista on otettu käyttöön PAKKA-toimintamalli yhteistyössä hvan kanssa ja Kaikukortti-toimintamalli on ollut käytössä valtuustokauden ajan. Mielenhyvinvoinnin koulutuksia on markkinoitu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle. Hyvän mielen tarkistuslistaa ei ole otettu käyttöön. Päätösten vaikutusten ennakoarviointiin on lisätty vaikutukset ihmisten psyykkiseen terveyteen.

Ravitsemustiedotusta lisättiin ikääntyneiden kohderyhmälle tiedotuksen, sekä kaupungin oman liikuntaneuvonnan että järjestöyhteistyön kautta.

Terveys/ palveluiden saatavuus

Tavoite:

- Palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla kohtuullisessa ajassa, kohtuullisella vaivalla sekä kustannuksella varmistetaan. Linjastosuunnittelu tukee palveluiden saavutettavuutta.
  - Mittari: Palveluihin pääsee suhteellisen vaivattomasti (Max. 1 vaihto).
- Kokonaisvaltaista palveluohjausta ja yhteistyörakenteita kehitetään kaupungin ja hyvinvointialueen välille. Monisyisten terveysongelmien hoitamiseksi kehitetään selkeä monialainen toimintamalli.
  - Mittari: Kunnan ja hyvinvointialueen palveluohjauksella on toimintamalli

Toteuma:

Kestävien kulkumuotojen käyttömahdollisuuksia on lisätty. Raitiotielinjasto on edistänyt esteetöntä liikkumista osassa kaupunkia. Kaupungin ja hyvinvointialueen välistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyötä on vahvistettu yhdyspintoiminnalla. Viime vuosina on pidetty yhteistapaamisia ja tilannekuvaa on seurattu toimivuutta mittaavilla kyselyillä. Hyvinvointialueen laajat henkilöstö- ja organisaatiomuutokset haastoivat yhteistyötä, mutta kaikkien HYTE-yhdyspintojen osalta yhteistyörakenteet saatiin säilytettyä ja yhteistä kehittämistä on jatkettu.

Koulutus/ varhaiskasvatus ja koulutustaso

Tavoite:

- Lasten ja nuorten kouluun kiinnittymistä vahvistetaan: Tukipaketit haavoittuvassa ja heikommassa asemassa oleville perheille varhaiskasvatuksen ja peruskoulun aloitukseen sekä kouluvalmentajamallin kehittäminen ja käyttöönotto.
  - Mittari: Tukipakettien ja kouluvalmentajamallin kehittäminen ja käyttöönotto sekä Tampere Junior -kiinnittymisindeksi.
- Nivelvaiheen tukea vahvistetaan: Jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon.
  - Mittari: Toisen asteen koulutuksen tutkintojen määrä.

Toteuma:

- Kouluun kiinnittymistä on vahvistettu kouluvalmentajia lisäämällä. Kouluvalmentajatyö on osa laajempaa kouluyhteisötyötä, jolla vahvistetaan oppilaiden kouluun kiinnittymistä. Kaupunki on mukana Läsnä - kouluun kiinnittyminen ja poissaoloihin puuttuminen Tampereen kaupunkiseudulla –hankkeessa ja Sitouttavan kouluyhteisötyön pilotointi (SKY) hanke toteutettiin 2021-2023.
- Perusopetuksen ja 2. asteen koulutuksen välinen nivelvaihe on vahvistunut Laajannetun oppivelvollisuuslain (2021) myötä. Oppivelvollisuus päättyy 2.asteen tutkinnon suorittamiseen, ylioppilastutkinnon suorittamiseen tai opiskelijan täytettyä 18-vuotta.

Henkilökohtainen toiminta ja työ /eläköityminen ja harrastaminen 1/2

Tavoite:

- Työkyvyn tukeminen eri keinoin: Lisätään hyvinvointitietoutta kunnan tampere.fi/omahyvinvointi -sivujen ja tampere.finland -sovelluksen kyselyiden välityksellä. HYTE-kalenterin käyttöönotto ja kuukausittainen infopintamainonta.
  - Nettisivuilla vierailijoiden määrä ja kyselyihin vastaajien määrä.

Toteuma:

Kaikille kuntalaisille kohdennettua hyvinvoinnin tiedotusta on lisätty mm. tampere.fi/omahyvinvointi-nettisivuilla, kaupungin infopintamainonnalla, tampere.finland -sovelluksen kyselyillä sekä muulla kuntalaisille jaettavalla materiaalilla. Hyvinvointisivustoilla on kootusti tietoa eri hyvinvoinnin teemoista ja hyvinvointiin liittyvistä tapahtumista. Sivuilla on ollut n. 6 000 käyntikertaa vuosittain.

Henkilökohtainen toiminta ja työ /eläköityminen ja harrastaminen 2/2

Tavoite:

- Heikommassa asemassa olevien kulttuurin ja liikunnan harrastusmahdollisuuksia parannetaan. Harrastelähetteen ja Kaikukortin vakiinnuttaminen.
  - Mittari: Kaikukortin ja harrastelähetteen käyttäjä- ja osallistujamäärät.
- Ikäihmisten matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuuripalveluita kehitetään asiakasmäärät ja asiakastoiveet huomioiden.
  - Mittari: Luotsitoiminnan asiakasmäärät ja liikuntaluotsien vertaisryhmien sekä niihin osallistujien määrä. Liikuntaneuvonnassa käyneiden ikäihmisten määrä.

Toteuma:

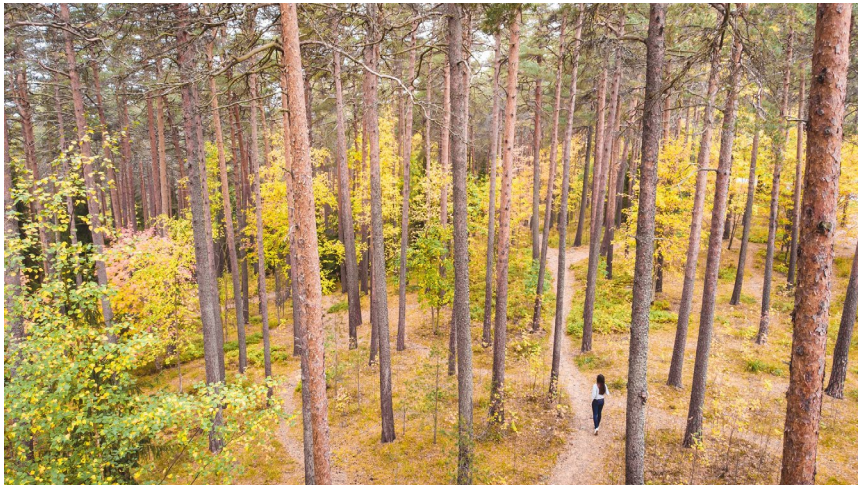
Heikommassa asemassa olevien kulttuurin ja liikunnan harrastusmahdollisuuksia vahvistettiin. Kaikukortin haltijoiden määrä kasvoi vuosittain ja vuonna 2025 jo yli 11 000 vähävaraisella henkilöllä on Kaikukortti. Myös Kaikukortti-raati aloitti toimintansa. Harrastelähetettä on käyttänyt n. 40-50 perhettä vuosittain liikunta- ja kulttuurikursseille osallistumiseen. Sekä Kaikukortti että Harrastelähetete toimivat hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspinnalla. Kulttuuriluotsitoiminnan luotsauskerrat ovat lisääntyneet vuosien varrella. Vuonna 2024 liikuntaluotsitoiminnassa kävijämäärä (yht. 4500) nousi merkittävästi edellisvuodesta. Myös liikuntaneuvonnan asiakasmäärät ovat kasvaneet. Neuvontaa on annettu seitsemällä eri terveysasemalla. Vuonna 2024 yli 65-vuotiaat saivat mahdollisuuden maksuttomaan päiväuintiin Tampereen uimahalleissa. Näitä käyntejä kertyi yli 120 500.

Ympäristö/Ilmastotavoitteet, ympäristöhaitat, virkistys ja luontoarvot sekä liikenne ja asuinympäristö

Tavoite:

- Luonnon hyvinvointivaikutuksia arvioidaan ja otetaan paremmin huomioon suunnittelussa, kaavoituksessa ja rakentamisessa. Tavoitteet ja mittarit tarkentuvat Luonnon monimuotoisuusohjelman seuraavassa vaiheessa.
- Kestävän liikkumisen tasavertaisuutta edistetään ja liikenneköyhyyttä ehkäistään.
  - Toimenpiteet määritellään köyhyysohjelman yhteydessä.
- Kehitetään kaupunkiympäristöön liittyvien päätösten, suunnittelun ja toimenpiteiden ihmisiin kohdistuvien vaikutusten ennakoarvioinnin osaamista ja käyttöä (sisältäen myös segregaatian ehkäisyn näkökohdat asuinalueilla).

Toteuma:

Luonnon monimuotoisuuden seurannan mittareita ja tavoitteita kehitettiin huomioiden muun muassa hyvinvointiin vaikuttavan kaupunkivihreän määrä.

Kestävän liikkumisen tasavertaisuutta edistettiin aktiivipassin avulla. Vuonna 2024 mukana Pirhan sosiaalipalveluiden lisäksi jakajatahoja oli Tampereen kaupungin nuorisopalvelut, Tampereen kaupungin kansainvälisen osaamisen palvelut ja Ohjaamo, sekä järjestöistä Setlementti ry ja Mielen ry. Vuonna 2025 näiden lisäksi mukana on Tampereen kaupungin asumisneuvonta ja järjestöt Nauha ry ja Tampereen A-kilta ry. Kohdennettua määrärahaa on riittänyt vuosittain noin 1600-2300 aktiivipassiin.

Tampereen sosioekonominen alueellinen eriytyminen on viimeisen vuosikymmenen aikana laajentunut ja syventynyt. Vaikka yleinen sosioekonominen hyvinvointi kaupungissa ja lähes kaikilla asuinalueilla parani, jäi kehitys huono-osaisimmilla alueilla jälkeen muusta kaupungista.

Äänen saaminen kuuluville yhteiskunnassa/ osallistumismahdollisuudet

Tavoite:

Väestöryhmien laaja-alainen kuulluksi tuleminen, erityisesti heikommassa asemassa olevien pienten lasten ja vammaisten ihmisten osallisuutta vahvistetaan. Parannetaan tietoisuutta osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

- Mittari: Kohderyhmien osallisuutta lisäävät uudet avaukset ja toimintamallit.
- Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia lisätään ja vakiinnutetaan sekä arvioinnissa mukana olevien tahojen määrää kasvatetaan (kohderyhmien osallistaminen).
  - Evauslomakkeelle päivitetään listaus arviointiin mukaan otettavista suositeltavista tahoista.
  - Mittari: Päätösten ennakkoarvioinnissa mukana olleiden tahojen osuus.

Toteuma:

Kaupungin osallisuus- ja yhteisöllisyysuunnitelma hyväksyttiin 2023. Suunnitelman avulla ohjataan ja kehitetään kaupungin osallisuustyötä. Yhdenvertaisuuden teemassa on koulutettu henkilöstöä turvallisemman tilan periaatteista, esteettömyys selvitys ja –suunnitelma on toteutettu ja järjestetty Kaikkien Tampere –kampanja.

Osallistu ja vaikuta-verkkosivut on avattu.

Kaupungin verkkosivuille tehtiin selkokieline vammaisille henkilöille suunnattu palveluiden koontisivu. Tamperelaisten illat -asukastilaisuudet ympäri kaupunkia ovat lisänneet asukkaiden tietoisuutta kehittämistoimenpiteistä.

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia (evaus) on edistetty lisäämällä koulutusta henkilöstölle. Kaupungin nettisivuilla on päivitetty evaus-sivusto sekä evauslomake lisäyksineen.

Sosiaaliset yhteydet ja suhteet /ystävyyssuhteet ja kiusaaminen

Tavoite:

- Sosiaalisten verkostojen vahvistaminen: Lapsiperheiden sosiaalisten verkostojen vahvistumista tuetaan.
  - Mittari: 4- ja 6-vuotiaiden lasten ja heidän perheidensä hyvinvointikyselyt.
- Hyvinvointikeskukset toimivat asukkaiden kohtaamispaikkoina ja keskusten palvelukirjo laajenee.
  - Mittari: Jalkautuvien palveluiden määrä.

Toteuma:

Tampereella toimii viisi monialaista perhekeskusta, jotka tarjoavat lapsille ja perheille suunnattuja palveluita. Nämä palvelut kattavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, kasvun ja kehityksen tukemisen sekä varhaisen tuen ja hoidon. Perhekeskukset muodostavat matalan kynnyksen palveluiden verkoston, johon kuuluvat muun muassa sosiaali- ja terveyspalveluiden, sivistyspalveluiden, järjestöjen ja uskonnollisten yhteisöjen toimijoista.

Hyvinvointikeskusten palvelukirjo ei ole valtuustokauden aikana laajentunut.

Aineellinen elintaso/ tulotaso ja asuminen

Tavoite:

- Pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen ja muun asunnottomuuden vähentäminen.
  - Asunnottomuuden ennaltaehkäisy asumisneuvonnan keinoin.
  - Asumisen turvaaminen osana kohtuuhintaisen asumisen kumppanuusmallia.
  - Mittari: Asunnottomien ja pitkäaikaisasunnottomien määrä verrattuna vuoden 2021 tasoon.

Toteuma:

Pitkäaikaisasunnottomien määrä kasvoi ja sosioekonomisen hyvinvoinnin kehitys jäi tasoittumatta.

Vuoden 2024 yksin elävien asunnottomien määrä kasvoi yli sadalla henkilöllä ja pitkäaikaisasunnottomien henkilöiden määrä lähes kolminkertaistui. Muutosta selittää osittain asunnottomuuslaskennan tietopohjan vahvistuminen. Sosiaalietuuksiin tehdyt valtion tiukennukset sekä perustoimeentulotukea koskevat harkintavallan rajoitukset vaikeuttivat ihmisten tilanteita entisestään. Köyhyysriskissä olevien määrä kasvoi, ja kilpailu edullisimmista vuokra-asunnoista oli suurta.

Turvallisuuden tunne/ rikokset, koettu turvallisuus ja väkivalta sekä tapaturmat ja onnettomuudet

Tavoite:

- Lasten ja nuorten turvallista sosiaalisen median käyttöä tuetaan ja kaupungin keinoja puuttua häirintään ja ahdisteluun kehitetään.
  - Mittari: Kouluterveyskysely sekä turvallisuutta lisäävät uudet avaukset ja toimintamallit.
- Lähisuhdeväkivallan monialaista ehkäisytyötä vahvistetaan: Kuntalaisten tietoisuuden lisääminen lähisuhdeväkivallan eri muodoista auttaa tunnistamaan haasteet omissa lähisuhteissa ja tekijätaholla myös vähentämään väkivaltaa.
  - Mittari: FinSote ja FinLapset sekä 4- ja 6-vuotiaiden lasten ja heidän perheidensä hyvinvointikyselyt. HYTE-viestinnän kehittäminen lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi: uudet avaukset ja toimintamallit.
- Kartoitetaan yhdessä asukkaiden kanssa turvattomia paikkoja, lisätään vuoropuhelua ja yhteiskehittämistä asukkaiden, kaupungin ja muiden tahojen välillä.
  - Mittari: Tampereen kaupungin turvallisuuskysely

Toteuma:

Nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäisyyn panostettiin monin tavoin. Perusopetuksessa ja toisella asteella toteutettiin hankkeita nuorten jengiytymisen ja rikollisuuden ehkäisemiseksi. Perusopetuksessa tehtiin rasisminvastaista työtä ja perustettiin verkosto tätä varten. Someturva on ollut käytössä perusopetuksessa. Someturva-sovellus joka suojaa koko kouluyhteisöä somehäirinnältä ja -kiusaamiselta. Sovellus on 4.–9. luokkien oppilaiden käytössä kaikissa kouluissa. Lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn liittyvä yhteistyö on hyvinvointialueen kanssa alkamassa. Turvallisuuteen liittyvää keskustelua ja yhteiskehittämistä kuntalaisten kanssa on toteutettu monin tavoin eri alueilla. Syrjinnän vastainen kampanja Kaikkien Tampere sai jatkoa ja rasismin vastaiset viikot sekä Pride-viikot ovat vuosittaisia tapahtumia. Turvallisemman tilan periaatteet -verkkosivut ovat käytössä.

Tiivistelmä: Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden toteutuminen 1/2

Tavoitteiden toteumaa on raportoitu vuosittain kaupungin tilinpäätöksessä. Osittain toteutuneista tavoitteista ei ole vielä tietoa kokonaisuudessaan saatavilla.

Tavoitteet 2022–2025	Toteuma
Otetaan käyttöön Hyvän mielen kunta –tarkistuslista	Toteutunut osittain
Ikääntyneiden tietoisuus terveellisestä ravitsemuksesta lisääntyy	Toteutunut
Palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla kohtuullisessa ajassa, kohtuullisella vaivalla sekä kustannuksella varmistetaan	Toteutunut osittain
Kokonaisvaltaista palveluohjausta ja yhteistyörakenteita kehitetään kaupungin ja hyvinvointialueen välille	Toteutunut osittain
Lasten ja nuorten kouluun kiinnittymistä vahvistetaan	Toteutunut
Nivelvaiheen tukea vahvistetaan: Jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon	Toteutunut osittain
Työkyvyn tukeminen eri keinoin: Lisätään asukkaiden hyvinvointitietoutta	Toteutunut
Heikommassa asemassa olevien kulttuurin ja liikunnan harrastusmahdollisuuksia parannetaan.	Toteutunut
Pitkäaikaisasunnottomuuden poistaminen ja muun asunnottomuuden vähentäminen	Ei toteutunut
Kehitetään kaupunkiympäristöön liittyvien päätösten, suunnittelun ja toimenpiteiden ihmisiin kohdistuvien vaikutusten ennakkoarvioinnin osaamista ja käyttöä	Toteutunut

Osittain toteutuneet ja toteutumatta jääneet tavoitteet

- Hyvän mielen kunta – toimintamallissa Pakka-toiminta on aloitettu
- Palveluiden saavutettavuus toteutunut alueellisesti osin sujuvammaksi raideliikenteen aloitettua
- Yhteistyörakenteita on kehitetty eri tasoilla hyvinvointialueen kanssa
- Nivelvaiheen tukea on lisätty ja oppivelvollisuuslain muutos vaikuttaa toteumaan. Ikäryhmä jota tämä koskee ei ole vielä kokonaisuudessaan tilastoitu.
- Pitkäaikaisasunnottomuutta ei saatu poistettua eikä asunnottomuutta laskuun.

Hyvinvointisuunnitelman 2022-2025 tavoitteiden toteutuminen 2/2

Tavoitteet 2022–2025	Toteuma
Kestävän liikkumisen tasavertaisuutta edistetään ja liikenneköyhyyttä ehkäistään.	Toteutunut
Kehitetään kaupunkiympäristöön liittyvien päätösten, suunnittelun ja toimenpiteiden ihmisiin kohdistuvien vaikutusten ennakkoarvioinnin osaamista ja käyttöä	Toteutunut
Väestöryhmien laaja-alainen kuulluksi tuleminen, erityisesti heikommassa asemassa olevien pienten lasten ja vammaisten ihmisten osallisuutta vahvistetaan.	Toteutunut osittain
Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia lisätään ja vakiinnutetaan sekä arvioinnissa mukana olevien tahojen määrää kasvatetaan	Toteutunut osittain
Sosiaalisten verkostojen vahvistaminen: Lapsiperheiden sosiaalisten verkostojen vahvistumista tuetaan	Toteutunut
Hyvinvointikeskukset toimivat asukkaiden kohtaamispaikkoina ja keskusten palvelukirjo laajenee	Toteutunut osittain
Lasten ja nuorten turvallista sosiaalisen median käyttöä tuetaan ja kaupungin keinoja puuttua häirintään ja ahdisteluun kehitetään	Toteutunut
Lähisuhdeväkivallan monialaista ehkäisytyötä vahvistetaan: Kuntalaisten tietoisuuden lisääminen lähisuhdeväkivallan eri muodoista	Ei toteutunut
Kartoitetaan yhdessä asukkaiden kanssa turvattomia paikkoja, lisätään vuoropuhelua ja yhteiskehittämistä asukkaiden, kaupungin ja muiden tahojen välillä.	Toteutunut

Osittain toteutuneet ja toteutumatta jääneet tavoitteet

- Laaja-alaista kuulluksi tulemistä on kehitetty mutta pienten lasten ja vammaisten ihmisten osallisuuden eteen on tarve tehdä edelleen toimia.
- Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi (eva) -koulutusta henkilöstölle on toteutettu mutta evauksen laajamittainen käyttö ei ole vielä toteutunut.
- Hyvinvointikeskusten palvelukirjo ei ole laajentunut.
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä on aloitettu yhteistyö hyvinvointialueen ehkäisevän työn kanssa, mutta valtuustokauden aikana tähän ei vielä ole toteutunut toimenpiteitä.